

JUSTITISMINISTERIET

Dato: 25. januar 2018
Sagsnr.: 2017-0035-0013
Dok.: 595202

UDKAST TIL TALE

**til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål AB og AC fra Folke-
tingets Sundheds- og Ældreudvalg den 30. januar 2018**

Samrådsspørgsmål AB:

”Er regeringen tilfreds med, at det i dag i Danmark reelt er straffrit at bryde lovgivningen ved at sælge cigaretter til børn og mindreårige? Og hvilke tiltag agter regeringen i givet fald at tage for at rette op på den næsten ikke-eksisterende håndhævelse af loven?”

Samrådsspørgsmål AC:

”Mener regeringen, at håndhævelsen af forbuddet mod salg af cigaretter til børn og mindreårige fortsat ligger bedst hos politiet, eller kunne man i højere grad forhindre, at der bliver solgt cigaretter til børn og mindreårige, hvis man enten flyttede myndighedsansvaret for håndhævelsen af loven til en anden instans, eller hvis man fra politisk hold gav politiet nye værktøjer, eksempelvis i form af muligheden for at benytte mystery shopping?”

Spørgsmålene er stillet efter ønske fra Flemming Møller Mortensen (S).

Der er tale om et fælles samråd med sundhedsministeren. Justitsministeren lægger ud ved besvarelsen.

Svar:

Tak for muligheden for at komme her i dag og tale om håndhævelsen af forbuddet mod salg af tobaksvarer til personer under 18 år.

Jeg vil først besvare de dele af samrådsspørgsmålene, som vedrører politiet. Herefter vil jeg give ordet videre til sundhedsministeren, som blandt andet vil komme nærmere ind på de tiltag, der er gjort for at styrke kontrollen med, at reglerne bliver overholdt.

Forbuddet mod at sælge tobaksvarer til personer under 18 år fremgår som bekendt af en lov, som hører under sundhedsministerens ressort. Men jeg sidder her i dag i kraft af, at det er politiet, som håndhæver forbuddet.

For lige så vel som politiet håndhæver så meget anden særlovgivning, der indeholder straffebestemmelser, så håndhæver politiet også forbuddet mod salg af tobaksvarer til personer under 18 år.

Og på det her område har vi måtte konstatere, at der er et meget lavt antal afgørelser om overtrædelser.

[Faktuelt om håndhævelsen]

Som led i håndhævelsen af forbuddet kan politiet foretage kontrolaktioner i detailhandlen.

I den forbindelse har Rigspolitiet oplyst, at kontrolaktioner på det her område i praksis forudsætter en tæt og ikke-synlig politimæssig overvågning af et salgssted i længere tid, hvis politiet skal kunne konstatere og dokumentere en overtrædelse af forbuddet.

Når politiet modtager en anmeldelse om overtrædelse af forbuddet, så iværksætter politiet de relevante og nødvendige politimæssige tiltag.

Det gælder selvfølgelig også, hvis politiet selv bliver opmærksom på, at forbuddet bliver overtrådt. Det kan for eksempel være, hvis politiet er ude i detailhandlen eller i café- og nattelivet i forbindelse med andre politiopgaver.

Udover at kontrolaktioner kan være svære at gennemføre i praksis, så er de ifølge Rigspolitiet også ressourcetunge, netop fordi de forudsætter, at politiet er til stede på det enkelte forretningssted over en længere periode.

Og med det kriminalitetsbillede, vi har for tiden i Danmark – og i hele verden for den sags skyld – er det klart, at politiet er nødt til at prioritere ressourcerne. Det gælder særligt i en tid, hvor indsatsen mod terror, grænsekontrol og det massive pres på banderne gennem en periode har lagt beslag på betydelige politiresourcer.

Det skal også ses i lyset af, at der er andre måder at sætte ind over for problemet på. For spørger butikkernes medarbejdere eksempelvis om ID på køberen, så er vi faktisk godt på vej i forhold til at forhindre, at tobaksvarer bliver solgt til personer under 18 år.

[Nye værktøjer]

Der bliver spurgt til, hvorvidt man i højere grad ville kunne forhindre salg af tobaksvarer til personer under 18 år, hvis man fra politisk hold gav politiet nye værktøjer.

Og spørgeren nævner konkret muligheden for såkaldt ”mystery shopping” – altså at personer under 18 år skal tage ud i butikker og undersøge, om de kan købe tobaksvarer trods deres alder.

Jeg forstår godt intentionen bag forslaget. Men jeg synes, at vi skal overveje mere principielt, om det er noget, vi vil have, at politiet skal bede mindreårige om.

Det vil reelt indebære, at politiet skal bede *mindreårige* om at overtage en del af politiets arbejde. Og om at være med til en lovovertrædelse.

Før vi sætter unge under 18 år i den situation, synes jeg i hvert fald, at vi bør afvente og se, om ikke det øgede fokus på problemstillingen, og de tiltag, der er gjort for at styrke kontrollen, har en gavnlig effekt.

Men jeg vil generelt sige, at jeg selvfølgelig lytter, hvis politiet kommer til mig og beder om nye værktøjer.

[Afslutning]

Afslutningsvis vil jeg sige, at det er glædeligt, at der – som sundhedsministeren om lidt vil komme ind på – er taget nogle initiativer til at styrke kontrollen på det her område.

Dermed synes jeg netop, at vi tager fat på nogle af de andre relevante tiltag, som kan bidrage til, at unge under 18 år ikke kan købe tobaksvarer.

Og nu vil jeg give ordet videre til sundhedsministeren.

Tak for ordet!